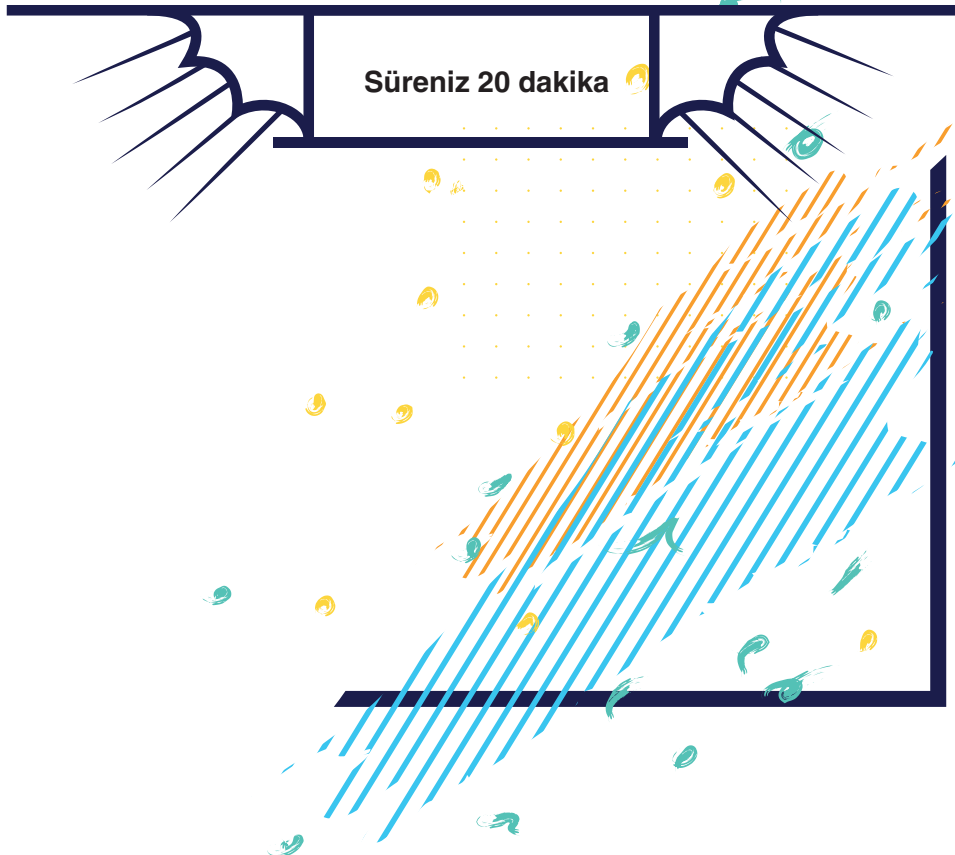

Deneme 1

Süreniz 20 dakika

1. Kültür mirası olarak adlandırılan eserlerin tanıtılması ve öğretilmesi ile uğraşan bilim dalına "sanat tarihi" denir. Sanat tarihi, her aydın olduğunu iddia eden kişinin, bir dereceye kadar bilmesi gereken bir konudur. Batı ülkelerinde buna önem verilmiştir. Ancak o ülkelerde mimarinin yanı sıra eski sanatları temsil eden resim sanatı ürünlerinin de toplandığı müzeler, sanat galerileri vardır. Bizim bu hususta oldukça fakir bir durumda bulunmamıza karşılık, yurdumuz mimari eserlerin çokluğu ve ait olduğu medeniyetlerin fazlalığı bakımından zengindir. Dünyanın hiçbir ülkesinde bizdeki kadar çok değişik medeniyetlerin hatıraları olan mimari esere rastlanamaz.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

- A) Sanat eserlerini sergileme hususunda fazla imkâna sahip olmayan ülkemiz, aslında çok fazla medeniyete ev sahipliği yapmıştır.
- B) Batı ülkeleri, eski mimari eserleri ve resimleri sergileme hususuna oldukça fazla özen göstermiştir.
- C) Kendisine aydın diyen her kişi, kültür mirası olan eski eserler hakkında az olsa da bilgi sahibi olmuştur.
- D) Sanat tarihi, kültür taşıyıcısı olan tarihî eserleri tanıtmak ve haklarında bilgi vermek ile uğraşan bir bilim dalıdır.
- E) Günümüz şartlarında, ülkemiz de dâhil olmak üzere sanat tarihi adına önemli adımlar atılmaktadır ve atılacaktır.

2. (I) Ünlü sokak sanatçısı Banksy'nin dünyaca ünlü "Kırmızı Balonlu Kız" adlı eserinin, Londra'daki müzayedede 1 milyon sterlinden yüksek bir fiyatla satılmasının hemen ardından eser kendi kendini parçalara ayırmıştı. (II) Üstelik kimliği bilinmeyen gizemli sanatçı Banksy, o anı instagram hesabından "Gidiyor, gidiyor, gitti..." mesajıyla paylaşmıştı. (III) Bu ilginç duruma markalar da kayıtsız kalmadı ve gerçek zamanlı iletişim dediğimiz iletişimi sergileyerek olaya göndermede bulundular. (IV) McDonald's gerçek zamanlı iletişim örneği sergileyen markalardan biridir. (V) Markanın Malta'daki reklam ajansı çalışanı Richard Agius, patates kızartmasını tablo içine yerleştirerek "Gidiyor, gidiyor, gitti..." göndermesiyle sosyal medyada paylaştı. (VI) Ardından benzer bir paylaşım McDonald's Avusturya'dan da geldi.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

3. Cahit Irgat, modern Türkçe şiirin tarihi içerisinde, daha çok bir dönemle ve o döneme damgasını vuran şiir anlayışının temsilcilerinden biri olarak anılır. Artık şiir alanındaki yeni şair ve okur kuşaklarının, merak ve özel ilgisi sonucu keşfedebileceği bir isim durumundadır. Bu arada şiirlerinin de şairliğinin de merakı ve ilgiyi fazlasıyla hak ettiğini belirtmek gerekir. Şiirlerine antoloji ve benzeri yayınlardan, kaynaklardan ulaşılabileceği gibi bütün şiirleri *Irgatın Türküsü*nde yer almaktadır. Cahit Irgat'ı zaman uzaklaştırmış gibi görünse de modern Türkçe şiirde "toplumcu şiir ve 1940 kuşağı" söz konusu olduğunda mutlaka onun da adı geçer. 1940'tan sonra başlayan toplumcu eğilimdeki şiirleri *Yürüyüş*, *Ant*, *Yığın* ve *Yaprak* gibi dergilerde yayımlanır. Bu dönem şiirlerinde daha çok İkinci Dünya Savaşı'nın Türkiye'de oluşturduğu ortamın ve günlük yaşayıştan kaynaklanan sorunların izleri görülür. Cahit Irgat, Garip dalgasından etkilenmekle birlikte toplumculuk anlayışına son derece bağlı bir şairdir.

Bu parçada Cahit Irgat ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Şiirlerinin ilgi çekici özelliklerinin olduğuna
- B) Garip akımına derinden bağlılığına
- C) Toplumcu şiir anlayışıyla şiirler yazdığına
- D) 1940 kuşağına mensup bir şair olduğuna
- E) II. Dünya Savaşı'nın izlerini şiirlerine yansıttığına

4. (I) Türkiye’de bilinçli motosiklet biniciliği oldukça yeni sayılır. (II) Eskiden beri motosiklete binilse de bilinçsizlik yüzünden motosiklet halk arasında "ayaklı tabut" olarak görülüyordu ki bunda en önemli faktör günlük hayatta kullanılan giysilerin motosiklette de yeterli olabileceğinin düşünülmesi. (III) Motosiklet giysilerinin ve kullanılan malzemelerin amacı, kullanıcının dış şartlardan etkilenmeden mümkün olduğunca uzun bir süre motosiklete binmesini sağlamak. (IV) Hâlen yollarda günlük giysileriyle kask takmadan motosiklete binmeye çalışan kişiler var. (V) Bu kişilerin sağlıklarını ilk ciddi düşmelerine kadar koruyabileceklerini düşünmek bile iyimserlik olur çünkü hiçbir kaza yapmasalar da ya romatizmadan ya da sinüzit ve zatürreden muzdarip olacaklar.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. İnsanlar genellikle ya hoşlandıkları için ya da zinde kalmak için spor yaparlar. Ne yazık ki spor yapmanın da kendine göre tehlikeleri vardır. Birçok spor dalında sakatlanma ya da yaralanmayla sonuçlanan kazalar oldukça sık yaşanır. İyi bir antrenman, sporcunun sakatlanma riskini azaltmakla kalmaz, başarısını da artırır. Örneğin koşmaya yeni başlayan birinin daha ilk denemesinde maratona katılması düşünülemez ama bu onu disipline eder.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Okuyucu olay içinde yaşatılmaya çalışılmıştır.
B) Sözcükler gerçek anlamları dışında kullanılmıştır.
C) Karşılaştırma yapılarak ana konu vurgulanmıştır.
D) Örneklemeden yararlanılarak anlatım güçlendirilmiştir.
E) Yazar okuyucuda izlenim oluşturmaya amaçlamıştır.

6. Otomobillerdeki klima ve kapalı ortamların iklimlendirilmesini sağlayan sistemler; iş yerlerinde, evlerde ve seyahat esnasında otomobil içlerinde sıklıkla kullanılmakta olan, kişinin kendisini daha iyi hissetmesini sağlayan ayrıca konfor ve serinleme imkânı sunan gereksinimlerdir. Klima sistemleri, günümüzde otomobiller açısından oldukça önemli bir hâle gelmiş, manuel veya otomatik olarak çalışan sistemlerdir. Ayrıca bu sistemler, otomobil alırken oldukça dikkat edilen unsurlardandır. Araç içinde seyir esnasında; yoldaki rahatsız eden gürültüler, açık camdan giren sıcak hava veya olumsuz kokular sebebiyle camlar kapatılmaktadır. Aracın dış etkenlerden korunması amaçlı kapatılan camlar, araçların iç mekânının havasının olumsuzlaşmasına neden olmaktadır. İşte bu noktada, klima sistemleri kurtarıcı olmaktadır. Klima sistemlerinin çalışmaya başlamasıyla birlikte araç içindeki nem miktarı ve hava sıcaklığı dengelenmiş olur.

Bu parçada klima ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?

- A) Son zamanlarda teknolojik bakımdan tam donanımlı klimaların üretildiğine
B) Araba ve çeşitli mekânlarda insanlara gerekli konforu sağlamak adına kullanıldığına
C) Günümüzde klimasız hiçbir ortamın ve aracın kalmadığına
D) Bazı insanların klimanın sunduğu soğutma ve ısıtma imkânlarından rahatsız olabildiğine
E) Klimalar üzerine çok çalışmalar yapıldığına ve klimaların sürekli geliştirildiğine

7. Sinema, kuşkusuz kendisinden önce var olan edebiyat, resim, müzik, tiyatro, heykel, dans gibi sanat dallarının hepsiyle iletişim içindedir. Ancak sinemanın edebiyatla olan ilişkisi çok daha fazladır çünkü sinema ile edebiyatın ortak yönleri diğer sanat dallarına göre daha fazladır. Bu ortaklıklar arasında göze çarpan, edebiyatın da sinema gibi bir kitle iletişim aracı niteliğinde olmasıdır. Bu ortaklığı, sinemaya giren "şiiisel anlatım" gibi edebiyat terimleriyle de görebiliriz. Sinemayı genel olarak bir anlatı sanatı olarak ele alabiliriz. Sinemacı temelde sinemanın dilini kullanarak bir öykü anlatır.

Bu parçaya göre sinema ile edebiyat arasındaki en belirgin ortaklık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Güzel sanatlar içerisindeki en belirgin sanat dalları olmaları
B) Görsel ve işitsel öğeler üzerine oluşturulmaları
C) Bir anlatı sanatı olarak görülüp değerlendirilmeleri
D) Aynı dil ve üslubun kullanılması, anlaşılabilirliğin hedeflenmesi
E) Kitleler arası iletişimde bir araç vazifesi görmeleri

8. Çevre dostu faaliyetlerin artmasına paralel olarak son yıllarda organik ürün tüketiminin de aynı oranda artması dikkat çekmektedir. Özellikle konvansiyonel tarım ve tarım ürünlerinin verdiği zararlardan dolayı organik tarım ve organik ürünler büyük önem kazanmıştır. Organik ürün tüketicilerinin sayısındaki artış da pazarı bu alanda çalışmalar yapmaya teşvik etmektedir. Tüketicileri harekete geçiren çeşitli faktörler bilinmekle birlikte organik ürün tüketiminin belirleyicilerini tespit etmeye yönelik çalışmalar son dönemde hız kazanmıştır. Bu çalışma, bu alanda yapılanları bir araya getirerek hem tüketicilere hem de pazara yönelik öneriler ortaya koymayı hedeflemektedir.

Bu parçadan organik ürün tüketimiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Son zamanlarda artış gösterdiği
B) Tercih edilmeye etkin belirleyicilerin araştırıldığı
C) Yapılan araştırmalarla yeni öneriler sunmanın tasarlandığı
D) Çevre dostu faaliyetlerinin artmasına paralel bir gelişim gösterdiği
E) Günümüz şartlarında artan imkânlar sebebiyle yok olabileceği

9. Yeşil alanlarda yaşamın psikolojik ve fiziksel faydaları vardır. Basitçe doğa yürüyüşleri aynı konu üzerinde sürekli düşünmek gibi depresyona yol açan durumları azaltıyor. Araştırmacılar buna ek olarak şunu dile getiriyorlar: "Araştırma açığa çıkarıyor ki doğada yaşanan deneyimler ile akıl sağlığı arasında doğrudan bir ilişki var ve günümüz şehirleşen dünyasında şehirlerde daha çok doğal alanlara ulaşımın olması gerekir. ----"

- I. Havanın ağaçlar tarafından temizlenmesi kırsal kesimlerde olurken hava kirliliğinin sağlığa olumsuz etkileri ağaçların daha az olduğu şehirlerde olmaktadır.
II. Bu sayede doğal ve yeşil alanla iç içe olabilecek bireyler takıntılılık, şüphecilik gibi sağlık problemlerinden daha az şikâyet ederler.
III. Açık ve doğal alanda egzersiz yapmanın, kapalı alana göre kendine özgü faydaları bulunmaktadır.

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre yukarıdakilerden hangileri getirilebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve II
D) I ve III
E) II ve III

10. II. Meşrutiyet'in ilanından sonra basına uygulanan sansürün sona ermesi, istibdat yasaklarıyla bastırılmaya çalışılan fikir tartışmalarını alevlendirir. Bu dönemde Türk düşünce dünyası, gazete ve dergi sayfalarında yapılan fikir tartışmalarıyla şekillenir ve bu tartışmalar etrafında ortaya konulan görüşler, yine basın aracılığıyla kitleleşme fırsatı yakalar. Meşrutiyet'in getirdiği özgürlük ortamında Türk basını, yeni değerleri olduğu kadar eski değerleri savunanlar arasında da çeşitli tartışmalara tanıklık eder. 1908-1912 yılları arasındaki dönem, bu yönüyle Türk basınında oldukça sert birtakım kutuplaşmaların yaşandığı bir dönem olarak işaretlenebilir. Balkan Savaşları'yla birlikte basındaki bu kutuplaşmanın Batı karşıtı bir cephenin oluşmasıyla bir parça eridiği de söylenebilir. Savaş döneminde gerek yeni değerlerin gerekse de eski değerlerin savunucuları, Batı emperyalizmine karşı ortak bir tavır sergilemeyi de başarmışlardır.

Bu parçada II. Meşrutiyet Dönemi'ndeki Türk basınıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenmemiştir?

- A) Modern Türk basınının temelleri atılmıştır.
- B) Düşünce bazında kutuplaşmalar meydana gelmiştir.
- C) Fikir tartışmalarına zemin oluşturmuştur.
- D) Görüşler kitlelere sunulabilmiştir.
- E) Balkan Savaşları Dönemi'nde nispeten ortak bir tavır sergilenmiştir.

11. Apple ve Pixar'ın kurucusu ve beyni olan başarı timsali ismi Steve Jobs vefat etmeden önce gençlere şu öğütleri vermiştir:

- İnsan ömrü sınırlı. Bu nedenle kendiniz için en doğru yola en kısa zamanda ulaşmanız büyük önem taşıyor.
- Kendinden üstün olan insanların varlığından rahatsız olmak yerine onları sonuna kadar destekle!
- Hayatın her kademesinde takım çalışması büyük rol oynar, bunu unutma!
- Dünyanın en iyi fikrine sahip olabilirsiniz ama rakiplerinizin bir adım önüne geçemezseniz bu fikirden verim elde edemezsiniz.
- Apple'nin başarısı insanın ayağını yerden kesecek türde olsa, herkes Apple'ı tanıyor olsa da asla çalışmaktan vazgeçmedik, duruma kendimizi kaptırmadık. İş hayatı böyle bir durumu asla kaldırmaz.

Bu parçada Steve Jobs'un verdiği öğütler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Her sorumluluğu tek başına üstlenmemek
- B) Rehavete kapılmamak
- C) Amaca hemen ulaşmaya çalışmak
- D) Doğru bildiğini her zaman savunmak
- E) Rakiplerle mücadeleye devam etmek

12. Fosil yakıtlardan olan petrolün kökeni hakkında öne sürülmüş inorganik ve organik olmak üzere iki ayrı teori bulunmaktadır. İnorganik teoriyi ortaya atanlar ve destekleyenler kimyagerlerdir. Bilim insanları her iki teorinin gerekçelerini ve teorileri çürüten verileri karşılaştırmışlardır. Çoğunluğun benimsediğine göre petrolün kökeni organik ve denizlerde yaşayan organizmalardır. Ama asıl ilginç olan laboratuvarlardaki petrol üretim işlemlerinin tabiattaki petrol oluşum işlemlerinden farklılık göstermesidir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

- A) Kimyagerler, petrolle ilgili organik teoriyi desteklemektedirler.
- B) Bilim insanları, petrolle ve petrol çıkarılan yerlerle ilgili derin araştırmalar peşindedir.
- C) Petrol, fosil yakıtlarından biridir ve kökeni hakkında çeşitli görüşler mevcuttur.
- D) Çoğunluk, petrolün kökeninin organik kaynaklara dayandığını kabul etmektedir.
- E) Petrol, laboratuvar ortamında doğal ortamındakinden farklı bir oluşum sergilemektedir.

13. Şiir geçeği anlatmaz. Sadece fark ettirir, hissettirir, bizi aynaya baktırır, kendimizi görmemizi sağlar. Günlük yaşamda kullanılabilir bilgiler yerine, estetik duyguları ön plana çıkaran sezgisel bir duyuş kazandırır. Okur bu sezgisel duyuşla harekete geçer ve her şeye farklı bakmaya başlar.

Aşağıdakilerden hangisi bu sözleri söyleyen bir şaire ait olamaz?

- A) Şiir ve sanat, hayatın sis perdesinin arkasında kalan görünümlüyle ilgilenmelidir. Gerçek acıtır ve acı olanın sanatta olmasına gerek yoktur. Okuyucunun etrafında dolanıp hafifçe hissettirmesi yeterlidir.
- B) Şiirde hayata dair bilgiler yerine sanatı sanat yapan estetiğin yeri büyüktür. Olaylara tek yönlü bakan okuyucu, şiirle at gözlüğünden kurtulur ve bakış açısını genişletir.
- C) Şiir, sezgi işidir. Sezgiyi bir kenara bırakıp ayna vazifesi gören şiir, okuyucuyu tüm gerçeklerle baş başa bırakır ki şiirin asla böyle bir amacı olmamalıdır. Gerçek, hayata dairedir. Şiirin hayatla da gerçekleriyle de alakası yoktur.
- D) Sanat her ne kadar gerçeğin kurgusu olsa da olanı değil gölgesini okuyucuya sunsa da bazen kendini okuyucudan sakınmalı ve okuyucuyu kendini kaptırdığı sezgisel âlemden dışarıya atmalıdır. Olan bitenden tamamıyla kopan okuyucu, hayata layıkıyla tutunamaz.
- E) Sezgisel duyuşla donanmış okuyucu, şiire hakkını verebilir. Gözlerini sadece gerçeklere açan bir okuyucu, şiirin hitap ettiği alanda yer alamaz. Şiir, estetikdir, sezgidir. Okuyucusundan da gerçeklikten arınma bekler.

14. Öyle bir bilim tarihi yazıyoruz ki sanki, tüm yapılan çalışmalar, bugünler için planlanmış; Mezopotamyalılar, Mısırlılar, Hintliler, Çinliler, Yunanlar, bugün düşünmüşler zihinlerinde. "Haydi çalışalım." demişler. Ya da öyle bir Osmanlı tarihi yazıyoruz ki "Nasıl olsa çökecek!" Osmanlı, "çöktü" ya!; biz bunu biliyoruz çünkü... Araştırmacı, Fatih Sultan Mehmet'ten itibaren "İşte şöyle oldu, bundan dolayı çöktü!" diyor. Bir dur bakalım! Fatih bunu bilmiyordu ki hatta düşünmüyordu bile... Hiçbir sultan ya da hiçbir devlet, "Ben nasıl olsa çökeceğim." diye iş yapar mı? "Şu kurumu kurayım ama fazla da alırmayayım, nasıl olsa çökeceğim." Böyle bir anlayış doğru değildir; işte bu vizyondur bilim felsefesinde... Sonuç itibarıyla, tarihsel olayları ne bugünün kavramlarıyla açıklamak doğru ne de bugünü verecek şekilde olayları örgütlemek / organize etmek doğrudur. Tersine, kendi bağlamında, kendi soruları ve yanıtları içinde incelemekte yarar vardır.

Bu parçanın ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarih araştırmalarına gerekli önem verilmeli ve bu araştırmalar layıkıyla yapılmalıdır.
- B) Her devlet ve imparatorluk sınırlarını genişletmek amacıyla kurulmuştur.
- C) Tarih araştırmalarında titiz davranılmalı, her devlet hakkında objektif bir araştırma yapılmalıdır.
- D) Tarih zamanına göre değerlendirilmeli ve bugünkü şartlardan ve yorumlardan uzak tutulmalıdır.
- E) Bilimsel gelişmeler geleceğe yönelik yapılsa da öncelik güncellik üzerinedir.

15. Gazeteci:

(I) ----

Ülkü Tamer:

- Bu, her zaman söylenmiştir. Ben bu görüşe fazla itibar etmiyorum. Bizden önceki dönemde de şair okurdan koptu gibi sözler söylenmişti. Bizim yaşadığımız dönemde de aynı endişeler vardı, şimdi yine öyle. Şiir, son derece yaygın bir sanat değil zaten. Belirli bir okurun, şiir okurunun ilgilendiği, şairin seçtiği bir sanat. Okuru zaman zaman biraz azalır, biraz çoğalır ama şiir aynı kalır.

Gazeteci:

(II) ----

Ülkü Tamer:

- Bir anımı anlatayım. Şiirlerimiz okul dergisinde ilk yayımlanmaya başladığı sıralarda biz beş-altı arkadaşlık şiirle ilgilenen. Okulda bir edebiyat yılılığı çıkarıyorduk. *İzlerimiz* adıyla. Onu Fazıl Hüsnü Dağlarca'ya götürdük. O bizim isimlerimizi derginin arka kapağının içine yazdı. "Ben bu listeye on yıl sonra bakacağım, bakalım kaçınız devam ediyor olacaksınız şiir yazmaya." dedi. Gerçekten on yıl sonra biz iki kişi kalmıştık. Onun için genç şair sözünü ben benimsemiyorum. Şair, ya şair ya da değildir.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) (I) Türk şiirinin günümüz edebiyatında geldiği son nokta nedir?
(II) Sizce genç şairler, gelecek ve edebiyat adına umut veriyor mu?
- B) (I) Türk şiirinin okurundan uzaklaştığı söylentisi doğru mu?
(II) Genç şairleri nasıl değerlendiriyorsunuz?
- C) (I) Okuyucunun şiir okumaktan vazgeçmesinin ne gibi önlemlerle önüne geçebiliriz?
(II) Edebiyatımız adına genç şairlere düşen görevler nelerdir?
- D) (I) Şiir ve roman kıyaslandığında şiirin geri planda kaldığı söylenmekte, bu doğru mudur?
(II) Sanatçının sizce genci ve yaşlısı olur mu?
- E) (I) Şair ve okuyucu arasında nasıl bir iletişim olmalıdır?
(II) Genç sanatçıların edebiyata yaklaşımlarını başarılı buluyor musunuz?

16 ve 17. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Ateş saati, kum saati olarak da bilinmektedir. Petrol lambasının ateşiyle çalışan mum saati, yandıkça boyu küçülen mumun gölgesinin, arkasındaki işaretlere denk gelmesi ile ya da tükenen yağın içi görünebilen bir kap içerisinde birikerek saatin belirlenmesi ile sağlanırdı. İlk kullanım yeri belirlenmemekle birlikte mum saatlerinin You Jiangu adlı Çinli bir şairin şiirinde bahsedilmektedir. Şairin yaşadığı 520 senesi, mum saatlerinin o tarihlerde kullanıldığını bize ispatlamaktadır. Japonya'da bulunan tapınaklarda 10. yüzyılda benzer bir teknik kullanılmaktadır. Toz hâline getirilen bitkiler bir tüp içine sıkıştırılır ve ateşin yüksekliğinin yetiştiği yere göre saat belirlenirdi. En bilinen mum saatleri İngiltere kralı Alfred'in saati ile bilim insanı El Cezeri'nin 1206 yılında tasarladığı saatlerdir.

16. Bu parçada mum saati ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Kullandığı ilk yerin net olmadığına
B) Özellikle şairler ve yazarlar tarafından tercih edildiğine
C) Diğer adının ateş saati olarak bilindiğine
D) Çalışma düzeneğinde ateşin yer aldığına
E) En bilinen mum saatlerinden birinin 13. yüzyıla ait olduğuna

17. Bu parçada mum saatinin aşağıdaki kullanım şekillerinden hangisi yoktur?

- A) Ateş yandıkça tükenen mum yağının bir kap içerisinde birikmesi
B) Toz hâlindeki bitkilerin bir tüp içine sıkıştırılması ve ateşin yetiştiği yerin belirlenmesi
C) Petrol lambasının ateşinden faydalanılması
D) Yandıkça boyu kısalan mumun gölgesinin, arkasına yapılmış işaretlere denk gelmesi
E) Tapınaklarda mumun erime hızının hesap edilmesi

18, 19 ve 20. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Polisiye roman türünün kendine özgü nitelikleri arasında en önemlisi, ölüm karşısında duygusal tepkilerin işlenmesi yerine analitik bir bakışın sergilendiği tekniğin kullanıldığı bir tür olmasıdır. Bu yönüyle polisiyeler, düşünsel yapısındaki değişimlerin ortaya çıktığı; hukuk, devlet, ekonomi ve toplum yapılarında köklü değişimlerin yaşandığı, teknik buluşların etkili olduğu 19. yüzyılın bir ürünüdür. Bu gelişmelerin edebiyattaki güçlü etkisi sonucunda, bilim insanı gibi, gözlem, deney ve soyutlama aşamalarından geçen çalışma yöntemi takip eden bir romancı ve bunun sonucu olarak da insanın kişiliğini yaratan, yazgısını belirleyen gücün, maddesel karşılığı olduğunu gösteren polisiye roman ortaya çıkmıştır.

18. Bu parçaya göre polisiye romanla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

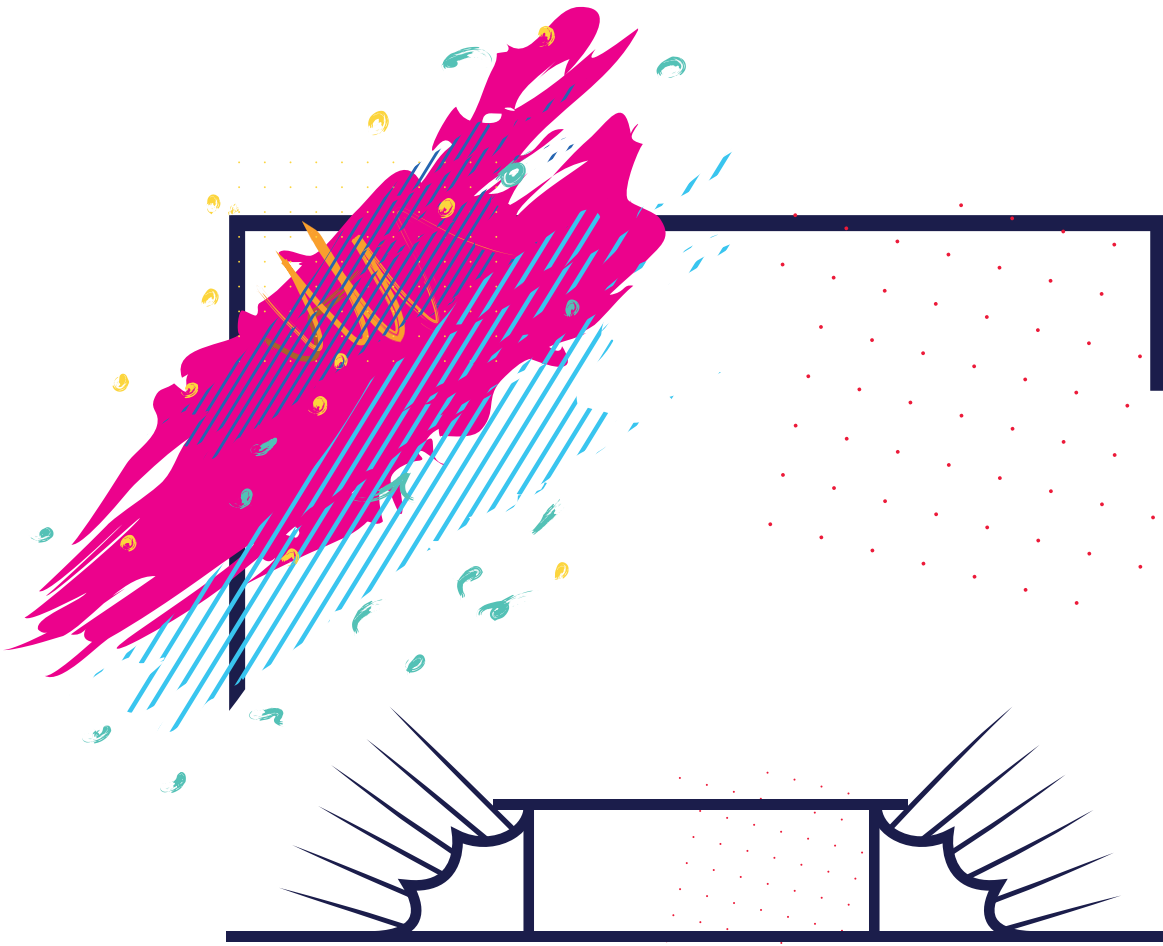
- A) Romancı, romanı yazarken bilim insanlarının kullandığı çalışma yöntemlerinden faydalanmaktadır.
- B) Duygusal tepkilerin ağırlıkta olduğu, oldukça yoğun romanlardır.
- C) İlk olarak 19. yüzyılda yazılsa da her yüzyıla damgasını vurmuştur.
- D) Analitik çözümlenmeler de yer aldığı hâlde gelenekten uzaklaşmamıştır.
- E) Sadece devlet, hukuk ve toplum yapılarındaki sorunlarla ilgilenilmiştir.

19. Bu parçaya göre polisiye romanın ortaya çıkmasındaki en önemli etken aşağıdakilerden hangisidir?

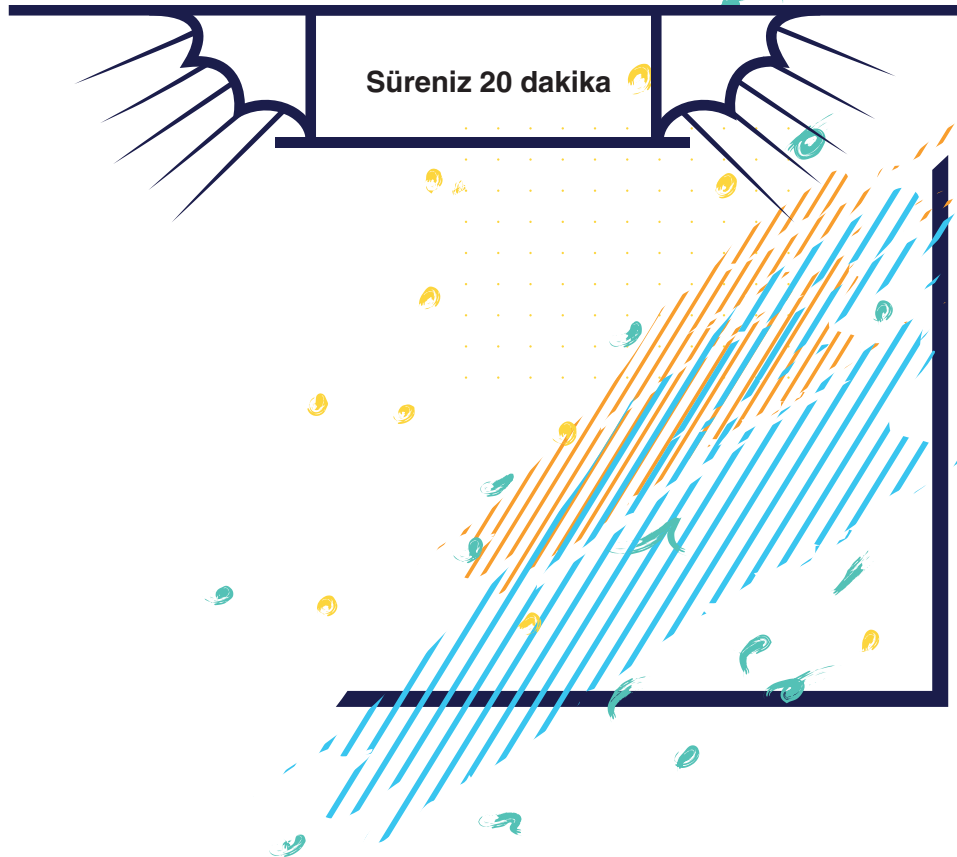
- A) Bilimsel yöntemlerde teknolojiyle beraber değişen ve gelişen uygulama çeşitliliği
- B) Roman yazarlarının edebiyatta gerçekleşen değişime ayak uydurma çabaları
- C) Düşünsel, toplumsal yapıda ve devlet yapısında olan köklü değişimlerle teknolojik ilerlemelerin edebiyata etkisi
- D) Hayata ve hayatın sonlanmasına duyulan merakın giderilmesi için çeşitli yöntemlerin aranması
- E) Okuyucu ilgisinin dönemsel olarak farklı yönlere kayması ve yazarların bunu yakından takip etmesi

20. Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Polisiye romanın özellikleri arasında karşılaştırmaya gidilmiştir.
- B) Polisiye romanın ortaya çıkışı nesnel ifadelerle anlatılmıştır.
- C) Neden - sonuç anlam ilgisi kurularak polisiye romanla ilgili bilgi verilmiştir.
- D) Bir metni edebî metin yapan özelliklerden uzak durulmuştur.
- E) Örnekler verilerek polisiye romanla ilgili düşünceler güçlendirilmiştir.

Deneme 2

Süreniz 20 dakika

1. I. Kimi klasik eserlerin yorumlanmasında bazı dönemde, devrin şartlarına da bağlı olarak nicelik açısından çita yükselir ya da alçalır.
- II. Ortaya konulan makaleleri nitelikli kılan, her bir makalenin işlendiği konu bağlamında yazarın sanat kaygısını da göz önünde bulundurmalarıdır.
- III. Dünya edebiyatına mal olmuş eserlerin, çağların ötesine seslenen yanları itibarıyla her devrin yeniden yorumlanan ve yorumlandıkça yeni eserleri ve sanatçıları besleyen, yetiştiren hususiyetleri vardır.
- IV. Bu bağlamda Ahmet Hamdi Tanpınar, Cumhuriyet tarihi boyunca çitası hep yükselen bir yazar olmuştur.
- V. En basit tarifle onları klasik yapan da bu gibi hususiyetleridir.

Numaralanmış bu cümlelerle anlamsal bir bütünlük oluşturulmak istendiğinde cümlelerden hangisi bu bütünlüğün dışında kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. (I) İngilizce "kebab" kelimesi; kısmen Urduca, Farsça ve Türkçe vasıtasıyla Arapça "kabab" kelimesinden gelmektedir. (II) Bu kelime, kıvartılmış veya ızgara etten yapılmış bir dizi farklı kebab yemeğini ifade etmek için kullanılabilir. (III) Kısmen pişirilmiş etin geceleyin depolanması ve yeniden ısıtılması, hijyen koşulları, yüksek tuz, yağ ve kalori seviyeleri gibi faktörler döner kebab ile ilgili sağlık konusundaki endişeleri ortaya çıkarmıştır. (IV) Döner, Türkçe bir kelime olan "dönmek"ten türetilmiştir ve döner kebab, kelimenin tam anlamıyla "dönen et kıvartması" anlamına gelmektedir. (V) İngilizcede ise döner, "donar", "donair" veya bazen "doner" olarak da yazılmakta ama Türkçedekiyle aynı anlama gelmektedir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Bazı çok koruyucu ailelerin çocukları, büyüdüğünde çekingen ve korkak olabilmekte ve aileden bağımsız hareket edememektedir. Belirli bir yaşa kadar çocuğa temel bilgiler verildikten sonra, büyüdüğünde sadece yol gösterici olmak ve öneriler sunmak önemlidir. Sabırla çocukları dinleyerek, "Şöyle yapsaydın, olay şu şekilde gelişebilirdi." gibi seçenekler sunmak, onları hem kırmayacak hem de günlük yaşadıklarını düzenli anlatmasını sağlayacaktır. Çocuğu ile güçlü bağ kuramayan aileler, ergenlik döneminde çok fazla zorlukla karşılaşmakta ve günümüzde çok yaygınlaşan, zararlı alışkanlıklardan çocuğu koruyamamaktadır.

Bu parçada vurgulanan düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çocuklar özellikle ergenlik döneminde aileden kopma eğilimi gösterebilmektedir.
- B) Çocuklarına karşı koruyucu davranan aileler bunun ayarını zaman zaman kaçırmaktadır.
- C) Çocuk eğitimi zor bir süreçtir ve pek çok fedakarlık gerektirmektedir.
- D) Çocuk ile kurulacak aşırı güçlü bağlar, bazı zamanlar çocuk için olumsuz etkiler gösterebilmektedir.
- E) Çocuk eğitiminde, ona temel bilgiler vermenin yanında seçenekler sunmak esastır.

4. Doğrusunu isterseniz genç şairlerle ilgilenmeyi, ürünlerini nesnel olarak değerlendirmeyi anlıyorum da salt genç oldukları için onları yüreklendirmeyi, desteklemeyi anlamıyorum hatta yersiz buluyorum. Genç ama yeteneksiz bir şairi, eleştirmen "koltuklayacak" da ne olacak? Taşıma suyla değirmen döner mi? Genç ve yetenekli şairlere gelince... Onların, koltuk değneklerine ihtiyaçları yoktur ki...

Bu parçada yazarın karşı çıktığı düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Genç şairlerin nesnel olarak değerlendirilmesi
- B) Yetenekli olan genç şairlere arka çıkılmaması
- C) Edebî anlamda yetenek sıkıntısı çekilmesi
- D) Olumlu ya da olumsuz hiçbir eleştiriye sınır çizilmemesi
- E) Bir şairin sırf genç diye eleştirmenlerce desteklenmesi

5. "Gerçek hayat, nihayet keşfedilip açıklığa kavuşturulan hayat, dolayısıyla dolu dolu yaşanan tek hayat, edebiyattır. Bu hayat, bir anlamda sanatçıda olduğu kadar her insanın içinde de her an mevcuttur." Edebiyat aslında hayatın bir parçasıdır ve kendisidir. Gerçek hayat, dolu dolu yaşanamayacak kadar kısadır. Sınırlandırılmıştır. Ancak kurgusal dünyada hayalin sınırları yok denemez. Kurgusal dünya gerçek değildir. Ancak hayatın sınırlandırılmışlığı arasında edebiyat o sınırları ortadan kaldırır. Edebiyat, aslında birden fazla hayatı yaşamak gibidir. Yüzlerce karakter arasından birini seçip onu yaşamak demektir. Her okunan kitap, bir dünya demektir. Filmler de aynı şekildedir. Ancak film sınırlıdır. Kitapta hayal gücünün sınırı yoktur. Kitabı okurken gözlerinde canlanması da hayal gücünün sınırlandırılmışlığını da gösterir. Hayal ürünü olan fantastik bilim kurgu öğeleri içeren kitaplarda özellikle bunu açıkça görmekteyiz. Bu yüzden de kitabı okumak, filmi seyretmekten önce gelmekte; bizi alıp götürmektedir. Önce kitabını okuyup filmi izlemek gerekmektedir. Hayal kırıklığı da buradan kaynaklanmaktadır. Hayal gücünün sınırlandırılmışlığında boğulan bir insanın yapacağı tek şey kitap okumaktır.

Bu parçaya göre kitabın, filme uyarlanmış hâlden daha etkili olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Daha rahat takip edilesi bir dünyanın sunulması
- B) Zihinsel anlamdaki canlandırmalara hiçbir engel konmaması
- C) Gerçek hayata daha bağlı kalınması
- D) Daha önce okunup fikir sahibi olunması
- E) Sunulan görüşlerin daha derli toplu verilmesi

6. Bir zamanlar bütün dünya, insan için bir masaldı. Bir varmış bir yokmuş. Her şey bir masaldı. Her şey karanlık ve anlaşılmayan bir kaos içindeydi. Her adım, elin her hareketi insanı talihli ya da talihsiz yapabilecek gizli bir kuvvet tarafından idare ediliyor sanılırdı. Tecrübe o kadar azdı ki insanlar geceden sonra gündüzün ya da kıştan sonra baharın gelip gelmeyeceğinden bile emin değillerdi. Öyle ki güneş doğsun diye törenler yapılırdı. Mısır'da firavun her gün tapınağın etrafını dolaşır. Mısırlılar güz zamanında "güneş asası" dedikleri bayramı kutlar ve yoluna devam edebilsin diye zayıflayan güz güneşinin eline bir asa vermek gerektiğini sanılırdı. Bir yandan insan, dünyayı keşfediyordu. Taş yontan ve cilalayan ilkel zanaatçı, taşın özelliklerini kendi elleri ve gözleriyle incelerdi. Zanaatçı, taşın sert olduğunu, kuvvetle vurulursa parçalanabileceğini ve bağırmayacağını bilirdi. Bizler için komik olsa bile ilkel insan böyle durumları çok ciddiye alırdı. İlkel insan, olayları yasalara bağlayamadığı için hayat hep istisnalarla dolu gelirdi. Dünyada birbirlerine benzeyen iki taş bulunmadığını gören insanoğlu, bu taşların özelliklerinin de farklı olduğuna inanırdı. Taştan yeni bir kazma yaparken, toprağı yeni bir kazma yaparken, bunun da eski bir kazma gibi kazabilmesi için tıpkı eskisine benzetmeye çalışıyordu.

Bu parça bütünüyle ele alındığında aşağıdaki sorulardan hangisine yanıt olabilir?

- A) Eskiden insanların doğaya ve doğa olaylarına bakışları ne şekildeydi?
- B) İlkel insanlar için dünyanın anlamı tam olarak nasıl anlaşılırdı?
- C) Eski dünya düzeninde insan ve doğa birbirini tamamlayabilmiş miydi?
- D) İnsanın varoluş sürecinde ne gibi engeller ortaya çıkmıştı?
- E) Eski insanların dünya düzenine katkıları ne olmuştur?

7. ABS sistemi, otomobillerde tekerleklerin çekiş kaybettiği durumlarda ve kilitlemeye maruz kaldığı durumlarda; tüm tekerleklerin dönem hızlarını algılar ve sürücüyü kontrollü bir sürüş imkânı sunar. ABS sistemi, her bir tekerleğin dönme hızını elektronik sensörler vasıtasıyla algılamaktadır. Böylece aracın savrulması veya yoldan çıkması tehlikelerine karşı önlem almaktadır. Otomobilin kullanılması esnasında, sürücü ani fren yapınca elektronik kontrol ünitesi ismi verilen ECU, kullandığı sinyalleri devreye sokar ve otomobilin fren basıncını ayarlar. Tekerleklerle uygulanan değişik fren basınçları ile tekerleklerin kilitlemesi önlenmiş olunur. Tekerleklerin kilitlemesi, kontrol ünitesi (HCU) vasıtasıyla komutları iletir.

Bu parçaya göre ABS sistemi ile ilgili olarak,

- I. Arabanın tehlikeli durumlarda savrulmasını önlemektedir.
- II. Sürücü tarafından yapılan ani fren sırasında devreye girmektedir.
- III. Her arabanın teknik donanımında bulunma zorunluluğu vardır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

8. Araştırma, evde bilgisayar kullanımının evde zaman kullanımı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla Hacettepe Üniversitesinde çalışan 308 personel üzerinde yürütülmüştür. Evde bilgisayar kullanımı, aile bireylerinin faaliyetleri yerine getirme biçimini değiştiren ve sınırlı olan zaman kaynağının kullanımı üzerinde önemli bir güce sahip olan etkili bir zaman tüketim aracıdır. Araştırma sonucunda evde bilgisayar kullanımı ile ortak yürütülen faaliyetlere ayrılan zamanın azaldığı, tek başına geçirilen zamanın ise arttığı görülmüştür. Bu araştırma, insanların evlerinde bilgisayar kullanımının ev ve aile yaşamına ilişkin önemli davranış değişimlerine neden olabileceğini de göstermektedir.

Bu parçada sözü edilen araştırmayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Sadece Hacettepe Üniversitesinin merak ettiği bir konuyla ilgilidir.
- B) Toplum yapısını şekillendirmek amacıyla yapılmıştır.
- C) Bilgisayar kullanımının zararları üzerine yoğunlaşmıştır.
- D) Bilgisayar kullanılan evlerde aile yaşamında değişiklik görüldüğü sonucuna varılmıştır.
- E) Teknolojinin zaman üzerinde olumlu ve olumsuz etkileri kontrol edilmiştir.

9. Sait Faik'in anlattığı şahıslar hiç de güzel değildir. Ama onların hepsi bütün kusurlarıyla sevimlidirler, tıpkı hayat gibi. Bu, yazarın bakış tarzı ile anlatım üstünlüğünden kaynaklıdır. Duru ve berrak dili, hayatın bizzat kendisi ile okuyucunun temasını sağlar. Sokakta artık nadiren gördüğümüz hallacı, balıkçıları ve kayıkçıları onun sayesinde tanırız. Öyle ki yazar gözlemediği her şeyi değiştirmeden, bozmadan, olduğu gibi ifade etmiştir.

Bu parçada söz edilen Sait Faik Abasıyanık'ın en belirgin özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplum odaklı yazması
- B) Yoğun bir anlatıma sahip olması
- C) Son derece gerçekçi yazması
- D) Etkileyiciliğiyle okuyucuyu derinden sarsması
- E) Dili kullanmada çok titiz davranması

10. Tarih felsefesi, tarihçinin yapıp etmekte olduğu işin ne olduğunun sorgulanması anlamına da gelmektedir ve bu etkinlik içinde, "Tarihçi kimdir? Çalıştığı alanın özellikleri nelerdir? Araştırma yöntemi ne olmalıdır? Tarihçinin öncelikleri nelerdir? Bu öncelikler tarihsel metne nasıl etki eder? Tarihsel metin nasıl incelenmelidir?" gibi sorulara yanıtlar bulunmaya çalışılmaktadır. Bu anlamıyla tarih felsefesi, henüz ulaşılmamış bir gerçeklik üzerine bir bilme etkinliği olarak değil, tarihçinin gerçeğe ulaşma çabası üzerine bir bilme etkinliği, bir insanlık deneyimi ve de tarihin diğer deneyim biçimleriyle olan ilişkisini ve geçerliliğini keşfetme girişimi olarak tanımlanmaktadır.

Bu parçadan yola çıkılarak tarih felsefesini en iyi özetleyen cümle aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarih felsefesi, tarihin tarihçinin üzerindeki etkilerinin bütünüdür.
 B) Tarih felsefesi, tarihçiden ziyade tarihin üzerine odaklanmış bir bilimdir.
 C) Tarihteki tüm keşiflerle ilgilenen bilimin adı tarih felsefesidir.
 D) Tarihi ve felsefenin sorgulayıcı yaklaşımını bir noktada birleştiren bilim, tarih felsefesi olarak adlandırılmaktadır.
 E) Tarihçinin tarihle ilişkisini ve tarihi araştırma metotlarını inceleyen, tarihi değerlendiren bilim, tarih felsefesidir.

11. Orhan Veli, şiir dünyamızda daha çok yeni şiirleri ile yer etmiş; birçok okurun belleğine Garip şiirleriyle yerleşmiştir. Bu da onun şiirlerinde görülen devinim ve döngünün yeterince anlaşılmasını zorlaştırmıştır. Orhan Veli, geleneğin devamı niteliğindeki şiirlerinde ızdıraplı, yalnız, karamsar bir şair olarak karşımıza çıkarken Garip ve kısmen Garip sonrası şiirlerinde yaşama sevinci ve coşku göze çarpmaktadır. Bu şiirlerinde aşklarını, özlemlerini kısaca kendisini anlatmıştır, diyebiliriz. Bulunduğu mekândan ve zamandan uzaklaşma isteğini de Orhan Veli, bu şiirlerinde bize anlatır. Âdeta bir kaçış ifade eden bu uzaklaşma arzusunun ilk ipuçlarını ilk dönem şiirlerinde ortaya koymaya başlamış, bu kaçış hikâyesini yeni şiirlerinde de devam ettirmiştir.

Bu parçadan yola çıkılarak Orhan Veli'nin yeni şiirleriyle ilgili,

- I. Konu olarak aşklarını, özlemlerini, kısaca kendisini işlemiştir.
 II. Yalnızlık ve karamsarlık olduğu gibi öne çıkarılmıştır.
 III. Son derece edebî bir dil kullanılmıştır.

Yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
 D) I ve III E) II ve III

12. Yirminci yüzyılın ikinci yarısından önce, kalkınma bugünkü şekli ile hemen hemen aynıydı. 19. yüzyıl ve 20. yüzyılın başlarında dünyada hâkim olan imparatorluk ve sömürgeci güç yapısı, günümüzdeki ekonomik ve sosyal gelişmeler için temel hazırlamıştır. Sömürgeci bölgeler öncelikli olarak ham maddelerle ve ucuz işçilerle (19. yüzyılın son yarısında köle işçilerden oluşur.) imparatorluk güçlerini destekleme işlevini üstlenmişlerdir. Avrupa'nın zengin bölgelerinde, Kuzey Amerika ve Japonya'da ekonomik büyüme genellikle kabul edilen "ilerleme" ve "modernizasyon" hedeflerinin merkezinde yer almaktaydı ancak eşitlik ve sosyal adalet konularında nispeten daha az önem verilmekteydi. Büyük Kriz sürecinde yoksulluk ve güçsüzlüğün getirdiği çaresizlik ya da sosyal güvenlik ağının bulunmayışı, Avrupa ve Amerika Birleşik Devletleri'nde bile insanların büyük çoğunluğunun ihtiyaçlarının karşılanması ile kalkınma politikalarının sürdürülemeceğini göstermiştir.

Bu parçada ele alınan konu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kalkınma kavramı ile eşitlik ve sosyal adalet ilişkisi
- B) Kuzey Amerika ve Japonya'nın ekonomik büyümeleri
- C) 19 ve 20. yy. Avrupa'sında kalkınma politikası
- D) Sömürgeci anlayışın temel davranışları
- E) Sömürgeci güç yapısının ekonomideki yeri

13. Hakkında çıkan onca olumlu yazıya karşın, yaklaşık yirmi yıl boyunca yapıtları çok satmaz. Bir süre dergi ve gazetelerde yayımlanan kısa öykülerinin yanı sıra sinema için yazdığı senaryolarla yaşamını sürdürür. 1944'te kariyerinin sonuna gelir, yapıtları yalnızca küçük grupların ilgisini çeker artık. Kaç kişi tarafından takip edilirse edilsin her zaman yapıtlarıyla eleştirmenlerin takdirini kazanır. 1949'da kazandığı Nobel, yazarın yaşamında bir dönüm noktasını müjdeler. Bu ödül, bazen ödüllerin de gerçekten işe yarayabileceğini gösterir çünkü yazar ilk kez ilgi odağı hâline gelir. En başta hiç satmayan yapıtları birdenbire insanlar tarafından kapış kapış edilir. Parasız pulsuz bir yazarken birden iyi yaşayacak biri kadar para kazanır.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İnkilâmlardan yararlanılmıştır.
- B) Neden - sonuç cümlesine yer verilmiştir.
- C) İzlenimler betimleyici öğelerle okuyucuya yansıtılmaktadır.
- D) Yazarın karşıt durumlarından söz edilmiştir.
- E) Öznel cümlelere de yer verilerek yazar hakkında bilgi verilmiştir.

14. Ünlü bir yazar, genç ve hevesli bir yazar adayıyla muhabbet ederken ona şu öğütleri verdi:

- Yazdığın hiçbir cümle, başkalarının cümlelerine benze-
mesin!
- Romancı olmak, yalnızca bilmek demek değildir. Demir
döver gibi yazmalısın!
- Önemli temalar belki esin kaynağı olabilir ama sen hep
hayata katıl ve günlük yaşamın ayrıntılarından yararlan!
- Yazma işini erteleme, dağınık çalışma. Her zaman yaza-
caklarınla ilgili kafanda bir ortamın olsun!
- Konuyu geliştirmek adına hep hareket hâlinde olmalı,
düşüncelerinde sınır tanınamalısın!

**Bu parçada ünlü yazarın verdiği öğütlere göre, bir yaza-
rın sahip olması gereken özellikler arasında aşağıdaki-
lerden hangisi yoktur?**

- A) Planlı olmak B) Gözlemci olmak
C) Özgün olmak D) Sabırlı olmak
E) Özünü hatırlamak

15. Okyanus kenarındaki yerleşim yerleri, yükselen deniz sevi-
yeleri karşısında gün geçtikçe daha savunmasız hâle geli-
yor. Gazeteci Jeff Goodell, *Su Mutlaka Gelecek: Denizler,
Batan Şehirler ve Medeniyet Dünyası'nı Yeniden Kurmak*
isimli kitabında bu konuyu detaylı bir biçimde ele alıyor. Go-
odell kitabında dünya üzerinde giderek artan deniz seviye-
lerine nasıl adapte olacaklarını saptamaya çalışan şehir ve
kasabalara seyahat ediyor. Küçük Alaska köylerinde, Batı
Afrika kıyısında bulunan mega şehir Lagos'a gidiyor ve son-
ra kitabın rotasını, bir uçtan diğer bir uca kaydırarak okya-
nusu şehirden uzak tutma çalışmalarının pek çok yöntemini
en iyi şekilde sergileyen, kentleşmiş bir yere, Miami'ye çevir-
iyor.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

- A) Küçük Alaska köyleri ve Lagos şehri yükselen deniz teh-
likesiyle karşı karşıyadır.
B) Gazeteci Jeff Goodell, yükselen denizlerle ilgili detaylı
bir araştırma yapmıştır.
C) Miami, yükselen deniz seviyesi problemi için pek çok ön-
lem almış ve uygulamış bir şehirdir.
D) Yükselen deniz seviyesine adapte olmak adına ülkeler
dayanışma hâlinindedir.
E) Okyanus kenarlarındaki tüm yerleşim yerleri, değişen
deniz seviyesine karşı savunmasız durumdadır.

**16 ve 17. soruyu aşağıdaki parçaya
göre cevaplayınız.**

Edebî bir eser, ancak bize hayal ürünü olduğunu unuttur-
duğu ve gerçeğin ta kendisiymiş gibi geldiği zaman kusur-
suzluğa ulaşmış demektir. Tolstoy'un anlattığı şeyler, somut
gerçeğin renklerine öylesine bürünmüşlerdir ki onların hayal
ürünü olduğunu ve kahramanların gerçek olmadığını düşün-
meye hiçbir zaman cesaret edemeyiz. Tolstoy'u okurken
açılan bir pencereden gerçek dünyaya bakmaktan başka bir
şey yapamadığımız izlenimine kapılırız.

**16. Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki sözlerin sahibi
yazarın düşüncelerinden biri olamaz?**

- A) Edebiyat dünyasında kusursuzluğun en temel kıstası;
gerçeğin, kurgulansa dahi varlığını yitirmeden esere
yansıtılmasıdır.
B) Sanatçı, eserlerine gerçeği -üzerinde oynama yapsa
bile- şeklini bozmadan yerleştirmesini bilmelidir.
C) Hayatın kurgulanmış hâliyle bile kendini eserde tüm ger-
çekliğiyle hissettirmesi, edebiyatın olmazsındır.
D) Bir edebî eserde mükemmelliğe ulaşmanın yolu, kurgu-
nun hissettirilmeden gerçeğin kendini göstermesinden
geçmektedir.
E) Eser, gerçekten ne kadar beslenirse beslensin o gerçe-
ğin, kurguya girdiği vakit tüm zerrelere kadar değişme-
si gerekir.

**17. Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdaki-
lerden hangisidir?**

- A) Gerçeklikten kurgusalığa geçiş yapmak
B) Kurgusalılık esnasında az da olsa gerçeklik taşımak
C) Herkesin kabul ettiği hakikatleri üzerinde barındırmak
D) Kurgusalılığı ve gerçekliği layıkıyla harmanlamak
E) Gerçekliğin tüm kurallarını uygulamak

18, 19 ve 20. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Teknolojik gelişmeler ve bilhassa görsel sanatlar, moda tercihlerinde etkilidir. Bir filmde başroldeki kadın oyuncunun ilginç saç modeli, genç kızlar arasında hemen moda olabilir. Veya bir müzik grubunun trendleri, aksesuarlara ve kıyafetlere yansiyabilir. Genel olarak videolar, moda endüstrisinin geliştirilmesinde çok yararlı olmuştur. Sadece moda endüstrisini doğrudan yansıtan televizyon şovları değil, aynı zamanda moda sahnelerini sergileyen filmlerin, etkinliklerin ve müzik kliplerinin yanı sıra spesifik markaların reklamları da moda akımlarının yaygınlaşmasında etkilidir. Medya da modada önemli bir rol oynamaktadır. Modanın önemli bir kısmı moda gazeteciliğidir. Televizyon, gazete, dergiler, moda siteleri, bloglar ve sosyal ağlardaki eleştiriler, yönergeler ve yorumlar son yıllardaki moda tercihlerinde çok önemli bir işlev görmektedir. Youtube videoları, trendleri ve moda ipuçlarını yaymak için kullanılmaktadır. 20. yüzyılın başında, moda dergileri çeşitli moda tasarımlarının fotoğraflarını yayımlamaya başladı ve moda akımlarında çok önemli gelişmeler yaşandı. 1912-1925 yılları arasında Fransız gazeteci Lucien Vogel tarafından yayımlanan "La Gazette du Bon Ton" dergisi bu anlamda ünlü bir dergidir.

18. Bu parçaya göre moda tercihlerinde etkili olanlar arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

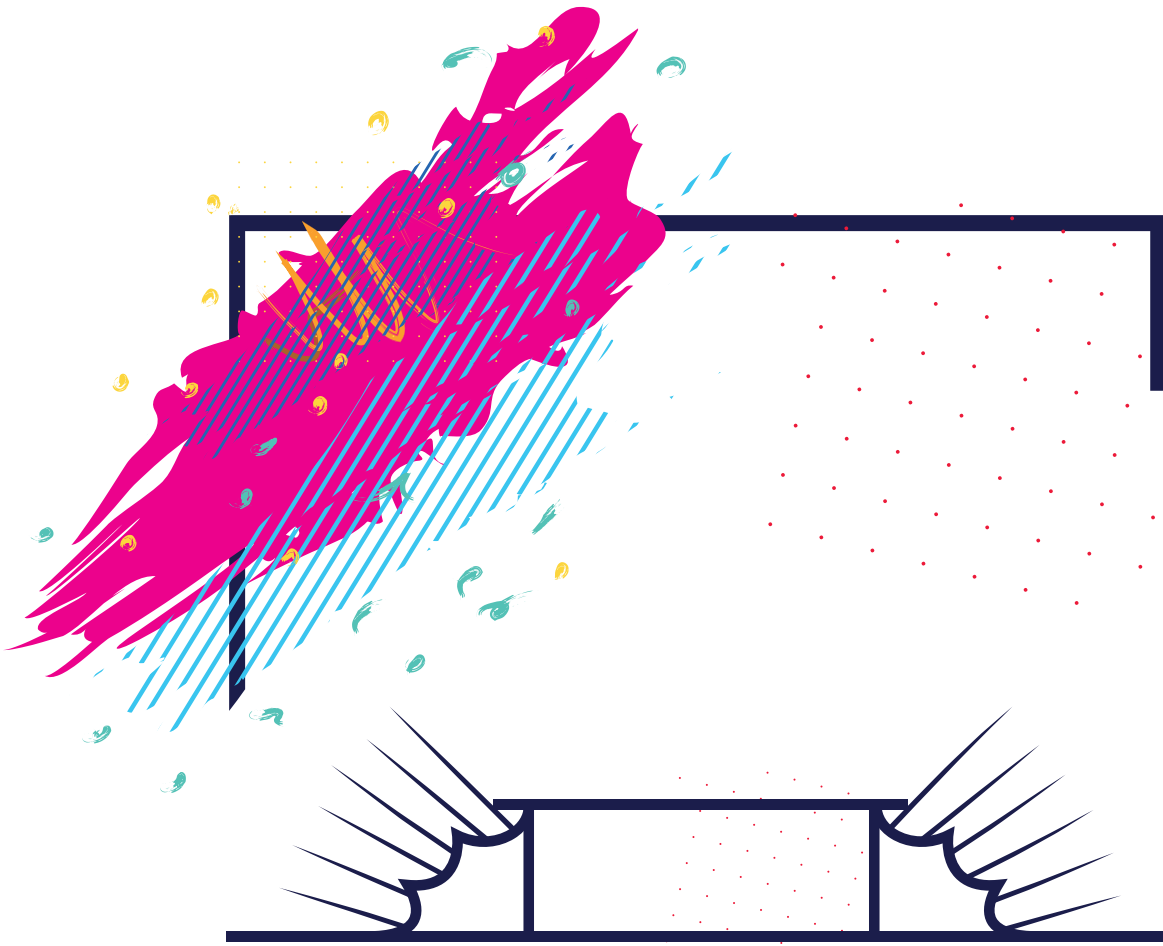
- A) Genç kızların göselliiklerine çok fazla önem vermeleri
- B) Teknolojik gelişmelerin görsel sanatları öne çıkarması
- C) Özellikle, büyük markaların kullandıkları reklamlar
- D) Sosyal medyadaki yönlendirici yorum ve eleştiriler
- E) Müzik gruplarının aksesuar ve kıyafet tercihleri

19. Bu parçada modayla ilgili olarak vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Moda, insanın olduğu her ortamda kendini hissettiren bir oluşumdur.
- B) Moda ve ekonomi arasında paralel bir gelişim söz konusudur.
- C) Dolaylı ya da doğrudan modaya hizmet eden pek çok sektör ve görsel sanat vardır.
- D) Modanın gelişimi son dönemde oldukça hız kazanmıştır.
- E) Moda sektörü, oldukça büyük bir pazarlama stratejisidir.

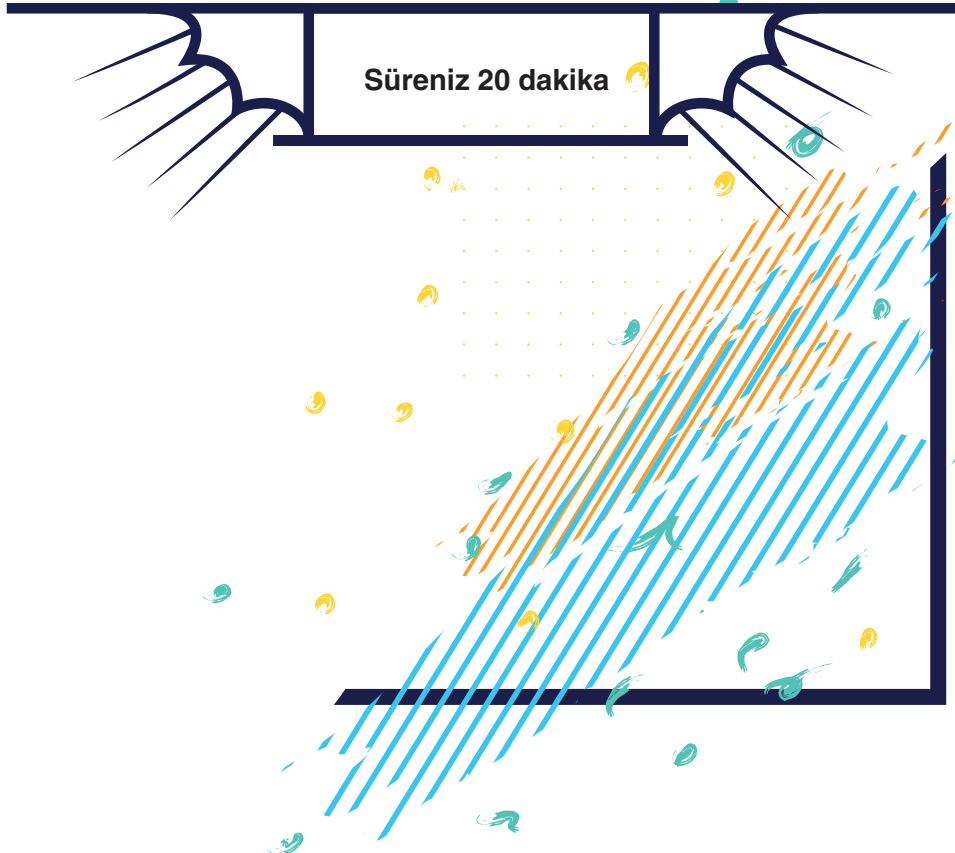
20. Bu parçada yazar düşüncesini inandırıcı kılmak için aşağıdakilerin hangisinden faydalanmıştır?

- A) Tanık gösterme
- B) Örnekleme
- C) Öyküleme
- D) Betimleme
- E) Benzetme

Deneme 3

Süreniz 20 dakika

1. Tarihte öne çıkmış kişilerin rolünü belirtmek için "Tarihi kahramanlar yapar." gibi abartılı bir deyim gerektirmez. Bu arada "tarih yapmak" ile "tarih yazmak" deyimlerinin kimi zaman birbirine karıştırıldığı ve bunun nedeninin de tarihin çift anlamlılığının görmezden gelindiği olduğunu belirtmek isterim. Toplumsal-siyasi birlikler tarihi yaparlar. Tarihçiler, tarihi yazanlar da tarihi yaparlar ama gerçek tarihi değil, onun bilgisini. Tarihi tarih yapar denildiğinde kastedilen, tarih bilimidir. Fakat biz, gerçek tarihi yalnızca tarih bilimi yoluyla bildiğimize göre, ikisini birbirinden nasıl ayıracağız? Bilim olarak tarih, gerçek tarihle tam bir uyum içinde olmadığı için hiçbir zaman gerçek tarihi tam olarak bilemeyiz ama onun varlığından da asla kuşku duyamayız. Tarih biliminin gerçek tarihi nasıl yansıttığı, gerçek tarihin varlığına yönelik bir soru değil fakat bu bilimin yapısına ilişkin bir sorundur.

Bu parçada ele alınan konular arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Tarih biliminin kullandığı yöntemler sebebiyle diğer bilimlerle karıştırıldığı
 B) Tarihçilerin, gerçek tarihin bilgisini yansıtmakla sorumlu olduğu
 C) Tarihi tarihçilerin değil, toplumsal ve siyasal birliklerin oluşturduğu
 D) Tarih biliminin gerçek tarihle tam bir uyum içinde olmadığı
 E) Tarih biliminin tarihi nasıl yansıttığının gerçek tarihin sorunu olmadığı

2. (I) Yüz kişi üzerinde yapılmış bir araştırmada bir yıldan fazla zamandır hafif tempoda koşu yapanlar, egzersiz yapmayanlarla karşılaştırılmış, sonuçta koşanların anksiyete düzeylerinin spor yapmayanlardan daha düşük olduğu görülmüştür. (II) Egzersiz yaparken iyi şeyler düşünmek, bedeninizin stres belirtilerini izlemek egzersize yoğunlaşmak adına uygun olacaktır. (III) Beklenen sonucu alamadığınızda hemen bırakmanız gerekir ya da egzersizi değiştirmeniz uygun olur çünkü seçtiğiniz egzersiz sizin yapınıza veya amacınıza uygun olmayabilir. (IV) Daha sonra haftada yapacağınız egzersiz sayısını ve her seans yapacağınız egzersiz süresini uzatın, zorluğu artırın ve bekleyin. (V) Bu süre sonunda stresinizin azaldığını, endişeli halinizin kaybolmaya başladığını göreceksiniz.

Bu parçadaki anlam bütünlüğünün sağlanması için numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Spor yapan grupta egzersizden en fazla yararlananların en uzun süre spor yapanlar olduğu görülmüştür ki bu sonuç, egzersiz yapmayı sürdürmenin uygunluğunu ortaya koymaktadır ve önemlidir." **cümlesi getirilmelidir?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. (I) Herhangi bir kişiyi, bir eseri, bir konuyu doğru ve yanlışlarını göstererek anlatmak amacıyla yazılan kısa metindir eleştiri. (II) Yazar; eleştiride objektif olmalı, eseri dikkatle inceleyebilmeli, analiz edebilmeli ve yorumlayabilmelidir. (III) Eleştiri, hedeflenen ögeyi doğru ve yanlış yönleriyle tanıtmayı amaçlayabileceği gibi, bu ögenin doğru tanıtılmasını sağlamayı ve bir değerlendirmeyi de hedef alabilir. (IV) Geniş açılarla, geniş bir bilgiyle ve hassasiyetle eseri değerlendirme kabiliyetine sahip olmalıdır. (V) İster şahsi zevklerle ister estetik prensiplere göre sistemli bir şekilde değerlendirmelidir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşünceyi bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. ----. Çocukluk döneminden getirdiğimiz bu olumsuz inancımız yetişkinlik dönemlerimizde günlük hayatta karşılaştığımız problemlerin temelini oluşturmaktadır. Güncel sorunlara odaklanılması sadece anlık rahatlık vermekle birlikte benzer sorunların ortaya çıkması durumunda tekrar tetiklenmektedir. İşte bu tarz travmaları iyileştirmek için EMDR tekniği kullanılmaktadır. Bu teknik, güçlü bir terapi yaklaşımıdır. EMDR, var olan olumsuz anıların sağlıklı bir şekilde işlenmesini sağlayan fizyolojik temelli bir terapi yöntemidir.

Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Var olan travmalarla çalışmak, yanlış ve eksik kodlanmış olan düşüncelerin iyileştirilmesine yardımcı olmaktadır.
- B) Geçmişte yaşanmış olumsuz anılar yeniden işlenilerek bireyin ruhsal sıkıntıları çözüme kavuşturulmalıdır.
- C) Kişi, çocukluk döneminde günlük hayatı, duygu durumu, problem çözme becerilerini, kısacası hayatı tanıyarak.
- D) Çocukluk ve gençlik dönemleri kişinin varoluşunu sorguladığı ve kendince cevaplar bulduğu sallantılı dönemlerdir.
- E) Birçok çocukluk deneyimi; bireyin kendini yetersiz, güçsüz, başarısız ve yalnız hissetmesine neden olur.

5. I. Oysa artık her şey çok hızlı ve hız, sosyal ilişkilerimizle ilgili karar verirken bizi yanlış yönlendirebilecek bir etken.
- II. Önceden zamanımızın ya da günümüzün önemli kısmı bir uğraşla ve sosyalleşmeyle geçerken şimdi hayatımızın büyük kısmı sosyal ağlarda yaşanır oldu.
- III. Çünkü o zamanlar sorun ve sorunun çözümü zamana yayılmış ve dolayısıyla bu zaman zarfında dikkat sosyal ilişki bağlarına verilmiş oluyordu.
- IV. Günümüzdeki sosyal ilişkilere baktığımızda, ilişkinin bitiş hızı ve nedenlerini gördüğümüzde eski dostlukların, ilişkilerin olası sorunların ve çözümlerinin aslında daha sağlıklı bir yolla olduğunu görüyoruz.
- V. Pek çok yol denenmiş ve iletişim kesilecekse kesin kanıtlara dayandırılmış oluyordu.

Numaralanmış bu cümlelerle anlamlı bir bütün oluşturduğunda aşağıdakilerden hangisi bu bütünlüğün dışında kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Sanatçının dünyayı ve olayları kendine göre anlamlandırıp sonra bu özel anlamı kendine uygun sembollerle anlatması lazımdır. Bu sayede sanatçı aynı dönemi yaşayan ve aynı ülkeye bağlı sanatçılar arasındaki farkını oluşturur.

Aşağıdakilerden hangisi bu sözleri söyleyen bir eleştirmenin düşüncesi olamaz?

- A) Sanatçı, söyledikleri ve yaptıklarıyla bulunduğu edebî ortamda kimliğini ortaya koyabilmeli ve okuyucu bir kelimededen bile onun eserini ayırt edebilmelidir.
- B) Edebiyat âleminde yazı yazabilme yetisinden ziyade nasıl yazabildiğin, yazabildiklerine kendi kokunu, rengini ne kadar sindirebildiğin önemlidir.
- C) Yazdıklarına kendi ruhundan ve yeteneğinden bir şeyler katmamış sanatçı, kalabalığın içinde erir gider ki bu, bir sanatçı için diğerleriyle ne yazık ki aynı olma hâliinden başka bir şey değildir.
- D) Sanatçı, kimi zaman kendi izlerini eserlerine öyle harmanlar ki okuyucu eseri okumaktan ziyade o eserin yazarıyla birebir muhabbet ederken kendini bulur; bu, okuyucunun istediği bir şey değildir.
- E) Kendi imzasını eserlerine atmamış, eserlerini "Ben bu sanatçıya aidim." şeklinde konuşurmuş sanatçı, diğer sanatçılar arasında hiç fark edilmeden yok olup giderir.

7. Adı üzerinde şah çocuklarıdır; tahta geçene ak bahtlı, geçemeyene kara bahtlı denir. Roma'yı yönetenlerin meşhur söylemidir: "Ya Sezar olursun ya hiç!". Saltanat veraseti meselesini ciddi olarak ele alan iki tarihçi vardır: Biri Halil İncik hocadır. 1950'lerde kaleme aldığı önemli bir makalesi buna örnektir. İkincisi Yılmaz Öztuna'dır. O da Osmanlı veraset sistemini bilhassa Fransa krallarınkiyle mukayese etmiştir. Bu tip analizlere ihtiyaç vardır. Umumi hüküm, Osmanlı saltanatının tahta kimin geçeceği işini layıkıyla halledemediği yönündedir.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kabul görmüş bir düşünce öne sürülerek genelleme yapılmıştır.
B) Örnekleme yapılarak öne sürülen görüş desteklenmiştir.
C) Devrik cümlelere yer verilerek anlatıma akıcılık kazandırılmıştır.
D) Niteleyici sözlerle cümlelere öznellik katılmıştır.
E) Konuyla ilgili adlandırmalara yer verilmiştir.

8. Oyun bağımlılığı çağımızın sorunlarından biri, bağımlı olmaya alışmışız. Kurtulmak isteyen kim? Kitap okumamızı öneririm aslında ama kitap okuma oranımız o kadar düşük ki! Sadece ihtiyacımız kadarını okuyoruz. Peki, oyun ile kaybettiğimiz zamanlarda neler yapabiliriz? Kendinize hobi edinmeye çalışabilirsiniz. Oyun oynamaktan uzaklaşmak için bir adım olabilir. Oyun hayatın tadı tuzu fakat fazlası hayatımıza girdiği zaman bir tur daha, bir el daha derken olan harcadığımız saatlere oluyor. Oyun dışında bir şeye vakit harcadığınız da belki o şeye yeteneğiniz olduğunu fark edebilirsiniz. Resim çizmek veya şiir yazmak gibi... İnsan bağımlı doğmaz yani bağımlı olmak zorunda değiliz hiç bir şeye.

Bu parçada yazarın eleştirdiği durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Boş zamanları değerlendirme konusunda yetersiz kalınması
B) Hobi edinmek için hiçbir çabanın sarf edilmemesi
C) Kitap okuma alışkanlığının hâlâ edinilememiş olunması
D) Oyun oynama bağımlılığının zamanı verimli değerlendirmeye engel olması
E) Herhangi bir şeye tamamen bağımlı olup geri kalan her şeyin önemsiz sayılması

9. Tehlikeyi sezince ortalarda görünmeyen, zoru görünce dostlarını terk eden insanların birlikteliği arkadaşlık değildir. Vefa sahibi olamayanlar, uzun süreli gerçek arkadaşlıklar kuramazlar. Vefa her zaman, her koşul altında dostlara destek olmaktır. Böyle dostlar, en yalnız olduğumuz anlarda, tebesümleri ile en samimi davranışları ile karanlıklardan çeker çıkartırlar bizi. Umutsuzluğumuza ışık, dertlerimize merhem olurlar. Serinleten imbat rüzgârları gibi incitmeden ferahlatır, müşfik bakışlarıyla çaresizliğimize sevgi pencereleri açarlar yüreklerinden. İstedikleri sadece mutluluğumuzdur, başka bir menfaat beklemezler. Bize yaşama sevinci veren, böylesi nadide insanlara bizim de sevgi ve saygı adına, insanlık değerleri adına, daha fazlasını vermemiz gerekmez mi?

Bu parçada dost ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Kötü anlarda sevdiği arkadaşından desteğini esirgemesine
B) Arkadaşının mutluluğunu yürekte istemesine
C) Az bulunan değerde olduklarına
D) En umutsuz zamanlarda bile dostuna umut sunabilmesine
E) Her güzel anına arkadaşını dâhil etmesine

10. Satranç 6. yüzyılda, Hindistan'da ortaya çıkmış, taşların görüntüleri zamanla değişmiş olsa da kuralları hiç değişmemiş, kralların oynayacağı kadar ciddi ve eğitici bir oyundur. Zamanla tüm dünyaya yayılmış, Mısır'daki tarihî kalıntılarda bile izlerine rastlanmıştır. Tüm dünyada saygı duyulan, özel ve eğitici bir oyundur. Satranç, federasyonlaşmış kulüpleri olan, çok ciddiye alınması gereken ve sürekli antrenman yapılması gereken, kendine has bir felsefesi olan bir zihin sporudur. Kendine has felsefesi ile düşünce ve zihin yapısını geliştirdiğinden, gerçek bir satranç oyuncusunun tüm hayata bakışını ve davranışlarını geliştirebilir, kişiyi herhangi bir şeyi yapmadan önce, sonradan karşısına çıkabilecek 3 belki de 4 hamle sonrasını bile hesaplayabilir hâle getirir.

Satranç oyunu ile ilgili olarak,

- I. Ciddi ve eğitici yönleri Mısır kralları tarafından bile kabul görmüştür.
- II. Satranç, oyuncusunun ön görüşlerini geliştirmektedir.
- III. Düşünce ve zihin yapısını geliştirmek adına edinilecek hobilere biridir.

yargılarından hangilerine kesin olarak ulaşılabılır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

11. Sanatta yapılan büyük devrimle kendinden öncekine tepki olarak doğan her yeni dallarınca da benimsendi. Ressamlar, heykeltıraşlar, şairler, yazarlar, mimarlar, besteciler tarafından farklı şekilleriyle yorumlanarak yeni akımları başlattı. Sanat eserleri kraliyet saraylarını süsledi, üst sınıflar arasında moda oldu. Akademiler kuruldu. 18 - 19. yüzyıllardaki toplumsal, siyasal ve teknolojik değişimlere, kitlesel hareketlere duyarsız kalamayan sanatçılar; eserlerinde, sıradan konuları ve insana ait gündelik hayat kesitlerini işlemeye başladı. Rus Devrimi ve Birinci Dünya Savaşı sonrasında dünya geri dönülemez şekilde değişti. Savaşın dehşetine, sebep olduğu travma ve acı gerçeklere tepki olarak doğan akımlarla beraber, icat ve yenilikler insanların gündelik hayatını değiştirdi. Sanat, zanaat, endüstriyel tasarım birbirine yaklaşılarak modern sanatın doğuşuna zemin oluşturdu. 20. yüzyıla gelindiğinde ekonomik zorluklar, toplumsal ve ırksal adaletsizlikler sanatçıların ilgisini çekmeye devam etti. Sanat eserleri zamanı durdurarak günün koşullarını kayıt altına aldı.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Sanatta yapılan bir yenilik, tüm sanat dallarını etkiler.
- B) Sanat eserleri, toplumsal sorunları da konu edinir.
- C) Sanat eseri, bize yazıldığı dönemi çok iyi yansıtır.
- D) Her yeni sanat akımı, kendinden öncekine karşı durur.
- E) 18 ve 19. yy.da sanatçılar eserlerinde mevcut düzene karşı çıkmışlardır.

12. Çok eski yıllardan beri var olan astroloji, tamamen bilimsel verilere dayanarak tahminler oluşturmaktadır. Ay ve gezegenlerin hareketlerine göre paraleller çizilerek tahminler yapılabilmektedir. Astrolojinin en önemli unsuru zodyaktır. Zodyak "burçlar çemberi" anlamına gelir ve 12 burçtan oluşur. Astrolojide her ne kadar burçlar takip edilse de asıl belirleyici olan yükselen burçtur. Genel burçların karakterleri hakkında yorum yapılırken yükselen burç mutlaka dikkate alınmaktadır. Yükselen burcun bilinebilmesi için doğum günü ve saati takip edilmektedir. Astroloji bir fal değildir, din değildir; bazı toplumlarda günah olduğu yolunda söylentiler bulunmaktadır. Bilimsel verilere göre tahmin yürüten astroloji, falcılık gibi değerlendirilemez. Genel burçların özellikleri; yıllık tahminler, aylık ve günlük tahminler bulunmaktadır. Astroloji ile hiç ilgili olmayan insanlar bile genel burç özelliklerini bilir ve çoğu insan da genel burç özelliklerini yansıtır. Bazı burçlar duygusal, bazı burçlar önsezili, bazı burçlar ise değişkendir.

Bu parçada astrolojinin aşağıdakilerden hangisiyle ilişkisine değinilmiştir?

- A) Burçları şekillendiren ve ana öge olan güneş
- B) Hesaplama esas alınan doğum yılı
- C) Tahminleri oluşturan bilimsel veriler
- D) Özellikleri belirleyen dinî kurallar
- E) Burç karakterleriyle alakalı önseziler

13. Günümüzde bazı köşe yazarlarında sıklıkla rastlanan, kendi alanları dışında yazı kaleme almaları ve bir köşe yazısında birbirinden bağımsız birden fazla konuya değinmeleri üzerine bir araştırma yapılmıştır. Bu çalışmada bir gazetenin yazarlarından iki önemli ismin yazılarının üç aylık süreci incelenmiştir. İçerik analizi yapılan bu çalışmanın örneklem zaman aralığını 1 Temmuz - 30 Eylül arası oluşturmaktadır. Söz konusu yazarların köşe yazıları, hem uzmanlaşma hem de birden çok konuya değinme bağlamında analiz edilmiştir. Sonuç olarak hem uzmanlık alanı dışında köşe yazıları üretildiği hem de bir köşe yazısında birden fazla konunun işlendiği anlaşılmıştır. Özetle köşe yazarlığı alanında bazı yazarların popüler olma, takipçi sayılarını artırma gibi amaçlar ve siyasi-iktisadi etkenler yüzünden, gündemle ilişkisiz, toplumun çeşitli sosyokültürel alanlarına ilişkin yazılar kaleme aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bu parçada geçen içerik analiziyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Köşe yazarlarının alanları dâhilinde yazıp yazmadıkları incelenmek istenmiştir.
- B) İncelenen köşe yazarlarına uzmanlık alanının dışına yönelme görülse de birden fazla konuya değindikleri tespit edilmiştir.
- C) Alanında önemli iki ismin bile alanları dışında yazdıkları tespit edilmiştir.
- D) Köşe yazarlarının birden fazla konuyu aynı yazıda işleme sebepleri olarak pek çok neden ortaya konulmuştur.
- E) Takipçi sayısını artırma gibi popüler sebepler de söz konusu köşe yazarlarını uzmanlık alanı dışına yöneltmiştir.

14. Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerinden itibaren Anadolu topraklarında hızlı bir değişim yaşanmaya başlanmıştır. Bu değişimin en önemli nedenleri arasında yabancılara tanınan haklar, Cumhuriyet'in ilanı ve Batılılaşma süreci gelmektedir. Başta İstanbul olmak üzere birçok kent bu gelişmelerden etkilenmiştir. Kentlerde meydana gelen her türlü değişim, kentte yaşayanları ve onların barınma kültürlerini etkilemiştir. Araştırmada Tanzimat Fermanı, Cumhuriyet'in ilanı, imar yasaları gibi hem yaşam şekillerini hem de konut sunum biçimlerini değiştiren olaylar ışığında; çok katlı konut yapıları yani "apartmanlaşma" İstanbul özelinde incelenmiştir. Makalede genel anlamda bu değişimin politik, ekonomik ve sosyal nedenlerine gözlem tekniği kullanılarak ve doküman incelemesi yapılarak değinildikten sonra, konut sunum biçimlerinin değişimi, plan ve mekân organizasyonu alt başlıklarında açıklanmış ve gelişim süreci analiz edilmiştir.

Bu parçada barınma kültürünü etkileyen ana öge olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilmiştir?

- A) Cumhuriyet'in ilanı ve Batılılaşma süreci
B) Politik yönden alınan kararlar
C) Mekân organizasyonlarında yapılan planlamalar
D) İmar yasalarıyla düzenlenen çevre planı
E) Şehirlerdeki siyasi, sosyal, ekonomik gibi her türlü alanda değişim

15. (I) Reklamın gerek kelime anlamıyla gerek hayatımızdaki yeri kadarıyla açılımı o kadar geniş ki onu tek bir cümleyle ya da örnekle ifade etmek çok mümkün değil. (II) Otururken, yürürken, seyahatte, kanalları gezerken, radyo dinlerken, kısacası hayatımızın her dakikasında etkisini görmek mümkün. (III) Belki de bu sebeple insanların çoğu reklamları sevmez. (IV) Dizi arasında çıkan reklamı hemen değiştirmek, radyoda şarkıdan sonra çıkan reklamı hiç dinlemeden frekansını değiştirmek, internette gezinirken açılan reklamı gizlemek, insanların reklama bakış açılarından sadece birkaçı. (V) Aslına bakılırsa reklam fazlasıyla zekâ işi çünkü içinde yaratıcılık olmayan reklamlar, insanlar için gereksiz ses ve görüntü hâline gelebiliyor. (VI) Yapılan reklama farklılık katmak, izleyenin beynine yer etmek hatta izleyeni reklamı yapılan ürüne yöneltmek oldukça meşakkatli ve zekâ gerektiren bir iş.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

16 ve 17. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Kentler, binlerce insanı içinde barındıran büyük yerlerdir. Bu olgu, onların sadece kişisellikten uzaklıklarını, kentsel ilişkilerin büyük ölçüde geçici ve parçalı doğasını açıklamaya yardımcı olur. Kentteki insanlar her zaman hareket hâindedirler; onlar bir yere sürekli arkadaşlık kurmaya yetecek kadar nadiren yerleşirler. Onlar özel bir amaçla, yani bir şeyler satın almak veya bir işi halletmek için şehirde bulunmaktadır. "Kazanç peşinde koştukları" için hoşça vakit geçirmeye ayıracak zamanları yoktur. Kent devasa bir pazar yeri; herkesin tepeye tırmanma, en üstte olma mücadelesi verdiği ve böylece başkalarını kullanmaya veya çiğneyip geçmeye çalıştığı bir 'keşmekeş'tir. Bu yüzden bireyler başarısızlık, reddedilmişlik ve güçsüzlük duygusuna kolayca kapılırlar. Başarma ve hayatta kalmanın tek yolu, diğerlerine aynı duygusuzlukla yaklaşmaktır.

16. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi kent insanının özelliklerinden biri değildir?

- A) İnsanlarla çok fazla samimiyet kurmamak
B) Daha iyi bir yaşam için mücadele etmek
C) Başarısızlığı kabul etmeyip devamlı iyimser olmak
D) Sürekli hareket hâlinde olmak
E) Kendileri adına hoş vakit geçirecekleri zamanı bulamamak

17. Bu parçada kent için "keşmekeş" denmesinin sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çok kalabalık ve büyük olması
B) Kişilerin kendilerine yakın arkadaş bulamamaları
C) İnsanlar arasında çıkara dayalı rekabet olması
D) Bireylerin sürekli başarısız olması
E) Kentteki insanların her zaman yarış hâlinde olmaları

18, 19 ve 20. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Her insanın bir başkasına göre daha iyi olduğu ya da zayıf olduğu yönleri vardır. Asıl olan bireyin kendisinde bulunan iyi özellikleri daha da geliştirip zayıf yönlerini güçlendirmek için çabalamasıdır. Bu noktada yapılacak en kötü tercih; ta-kıntılı olmak, kayıtsız ya da çabasız kalmaktır. Yani bireyin zayıf yönlerinin verdiği eziklik duygusunu kabullenmesi ya da güçlü yönlerini geliştirme çabası içerisine girmemesidir. Birey, kendisinde bulunan nitelikleri işleyip geliştirmek ve insan olmanın hakkını vermekle yükümlüdür. İnsanın, insan olarak sahip olduğu değer bunu gerektirir. Birey, insan olabilmenin sorumluluğunu ve onurunu yaşatabilmelidir. Gelişim sürecinin başarısı, hoşgörü ve olgunluktur. Kişi hatalarını ya da eksikliklerini olgunlukla karşılayabilmelidir. Hiçbir birey, hatada ve eksiklikte yalnız değildir. Her insanın yetemediği, yetişemediği durumlar vardır. Hatalar ya da eksiklikler bireyin önünde engel olmamalıdır.

18. Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı yoktur?

- A) Kişinin kendisinde gördüğü zayıflıklara karşı yapacağı en kötü tercih nedir?
- B) İnsanın gelişim sürecinde göstereceği başarının temel öğeleri nelerdir?
- C) İnsan sahip olduğu özellikler bakımından diğer insanlarla aynı mıdır?
- D) Bireyin kendine ve hayatına dair sahip olduğu yükümlülük nedir?
- E) İnsanlar yaşam kalitelerini yükseltmek adına hangi alanlara yönelmelidir?

19. Bu parçada üzerinde durulan temel düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kişi kendini bilmeli, geliştirmeli, eksikliklerini kabullenip bunları kendine sorun yapmamalıdır.
- B) Herkesin kendince iyi olduğu bir alan vardır, bu sebeple kişi o alana yönelmelidir.
- C) Tek bir sorunda eğilip bükülen kişinin hayatın tüm zorluklarıyla baş etmesi imkânsızdır.
- D) Farklı özelliklere sahip olan bireyler, kendinde olan özellikleri geliştirmekle uğraşmalıdır.
- E) Hoşgörüyle yaklaşılan her konuda halledilmiş sorunlar ve giderilmiş eksiklikler söz konusudur.

20. Bu parçanın yazarı aşağıdakilerden hangisine karşı çıkmaktadır?

- A) Bireyin kendinde gördüğü eksik yönler karşısında hayal kırıklığı yaşaması gayet normaldir.
- B) İnsan; kusurlarıyla, güzellikleriyle mükemmel bir bütünlük hâlinindedir.
- C) Her insanın, bir işi kusursuz yapması beklenen bir durum değildir.
- D) Olgunluk, kişinin hataları karşısında yıkılmaması ve bunlardan ders çıkarmasıyla alakalıdır.
- E) İnsan, kendisinde bulunan yetileri daha yükseğe taşımak zorundadır.